
Educatief graduaat: kort vademecum voor vakmentoren (LIO)

Educatief graduaat: kort vademecum voor vakmentoren (LIO)	1
1 Profiel en structuur van de praktijk.....	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Leerlijn binnen de praktijk.....	3
2 Verwachtingen naar de student	5
2.1 Specifieke verwachtingen.....	5
3 Verwachtingen naar de vakmentor/school.....	7
4 Engagements van de hogeschool.....	7
5 Wat als het minder goed loopt?	8
5.1 Wat als een student afwezig is wegens ziekte/gewettigd afwezig is?	8
5.2 Kan een LIO-baan worden stopgezet?.....	8
6 Evaluatie - Codesysteem.....	9
7 Nuttige links en contactpersonen.....	11

1 Profiel en structuur van de praktijk

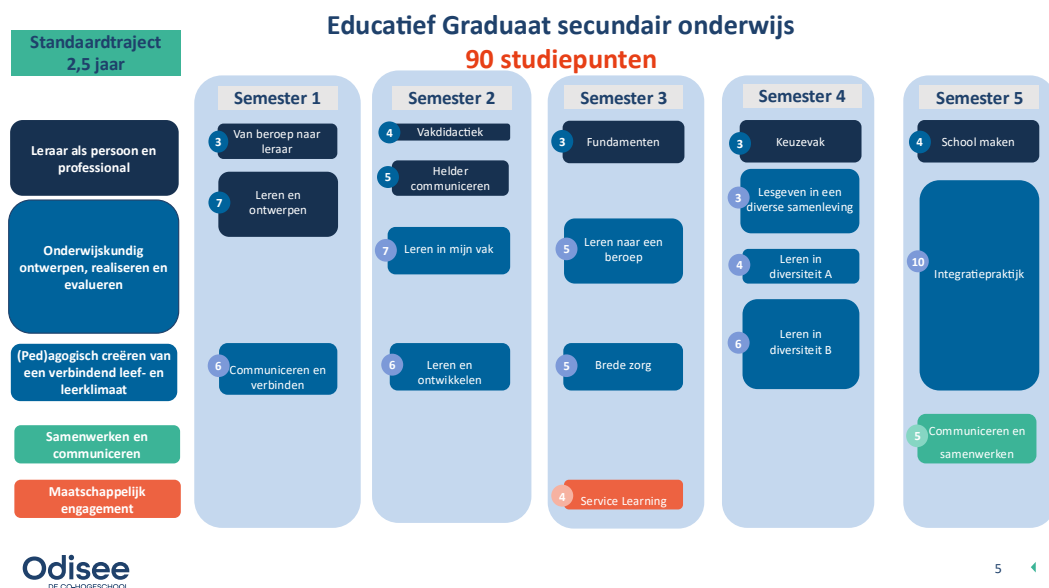
1.1 Inleiding

De Educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs is een opleiding **graduaatsniveau voor praktijkleraren**. Studenten stromen in met een diploma secundair onderwijs en minstens 3 jaar nuttige ervaring in specifieke praktijkvakken zoals bijvoorbeeld elektriciteit, bouw, verzorging, verkoop, hotel....

De opleiding richt zich tot **zij-instromers**. De studenten combineren in de meeste gevallen werk, gezin en opleiding.

De praktijk in deze opleiding bevat observatiestages, participatiestage en actieve stage. Daarnaast voorzien we ook praktijk gelinkt aan beroepsgerichte vorming, schoolbrede stages en community service learning.

Hieronder vindt u een globaal overzicht van het volledige programma.

1.2 Leerlijn binnen de praktijk

De student doet tijdens de opleiding praktijkonderdelen waaraan actieve stage is gekoppeld. De verwachtingen zijn dan ook opbouwend. Hieronder vindt u een globaal overzicht. De verwachtingen zijn ook vertaald in de evaluatie-instrumenten.

Leren in mijn vak
• De student doet de eerste stage met een actieve component. 8 LT actieve stage (waarvan minimum 1LT observatie of participerende observatie in elke klas waar de student actieve stage doet).   • De student toont aan in een bekende context de didactische beginsituatie van een leergroep in kaart te kunnen brengen en op basis daarvan een les te ontwerpen waarin onderwijskundige inzichten zijn verwerkt.   • De student realiseert lessen die doelgericht zijn, duidelijke lesfasen bevatten, met passende werkvormen en heldere instructies.   • De student kan kwalitatieve feedback schriftelijke en mondeling formuleren.   • De student kan terugblikken op specifieke situaties tijdens de lesrealisatie op een doelgerichte, systematische en gestructureerde wijze.   • De administratieve taken horend bij het stageproces worden vlot uitgevoerd.   <i>De student informeert zich zodat men kennis van zaken kan opbouwen. Men kan in dialoog met de begeleider werken aan de lesontwerpen. Men tracht didactisch te redeneren en het handelen als leraar hierop af te stemmen. Men weet waarmee men bezig moet zijn. Men beseft dat de eigen houdingen en attitudes het didactisch handelen kunnen beïnvloeden.</i>
Leren in diversiteit B
• De student observeert in elke klas waar men ook actieve stage doet. Daarnaast doet men 10 lestijden actieve stage.   • In leren diversiteit B kan de student een les ontwerpen op basis van de beginsituatie in een concrete klascontext en waarin onderwijskundige en vakdidactische inzichten zijn verwerkt.   • Men kan een evaluatie-instrument die de leerwinst evalueert van alle lerenden kritisch bekijken.   • De student realiseert meerdere vakdidactische lessen die doelgericht zijn, duidelijke lesfasen bevatten met formatief evaluerende elementen, met passende werkvormen en heldere instructies.   • Bij de lesrealisaties staat de student alert en authentiek voor de klas, kent de regels en afspraken in de klas en kan de leerlingen ze laten naleven.

- Men kan terugblikken op specifieke situaties tijdens de lesrealisatie op een doelgerichte, systematische en gestructureerde wijze en kan alternatieven bedenken voor je handelen.
- De student communiceert schriftelijk en mondeling in Standaardnederlands.
- De student kan de administratieve taken horend bij het stageproces vlot uitvoeren.

De student toont kennis van zaken en kan in dialoog met de begeleider constructief werken aan de lesontwerpen. De didactische bekwaamheden blijken uit de wijze waarop men didactisch handelt binnen 'voor de hand liggende, te verwachten contexten'. Men toont bereidheid om te handelen volgens de beoogde beroepshoudingen.

Lesgeven in een diverse samenleving

De student voert 2 acties uit rond diversiteitsresponsief lesgeven, geïntegreerd in een opleidingsonderdeel waar actieve stage wordt uitgevoerd.

Integratiepraktijk

- De student observeert in elke klas waar men ook actieve stage doet. Daarnaast doet men 22 lestijden actieve stage.
- In integratiepraktijk toont de student aan men een startbekwame leraar is.
- De lesuitvoering is gestructureerd, praktijkgericht en zowel onderwijskundig als vakdidactisch kwalitatief.
- De lessen zijn taalontwikkeland en men brengt daarbij aandacht op voor zowel formatief als summatieve evaluatie.
- Men realiseert een positief en verbindend leer en leefklimaat in de klas en neemt een verbindende communicatieve houding aan.
- Vanuit het ontwerponderzoek maakt men een product, test het uit en verwerkt men de inzichten.
- Tot slot toon men aan dat men zelfstandig aan de slag kan met feedback, kan reflecteren en ook aan schoolbrede activiteiten kan deelnemen.

De student toont kennis van zaken en kan in dialoog met de begeleider constructief-zelfstandig werken aan de lesontwerpen. De didactische bekwaamheden blijken uit de wijze waarop men didactisch handelt binnen 'voor de hand liggende, te verwachten contexten'. Men kan het didactisch handelen afstemmen op de wijze waarop de leerprocessen van de leerlingen verlopen. Men toont bereidheid om te handelen volgens de beoogde beroepshoudingen.

Service Learning

In sommige gevallen wordt Service Learning uitgevoerd binnen de context van een school. Hiervoor is er een brief voor mentoren beschikbaar.

Als er 2 didactische opleidingsonderdelen worden opgenomen tijdens 1 semester kan, bij een goed verloop, het aantal bezoeken worden herleid naar 3 in plaats van 4.

2 Verwachtingen naar de student

2.1 Specifieke verwachtingen

Om de LIO-baan vlot te laten verlopen verwachten we een aantal zaken van de student.

- De student volgt de verschillende administratieve verplichtingen vlot op en draagt zo bij aan het vlot verlopen van het stageproces.
  - De LIO-baan kan pas gestart worden van zodra er een door alle partijen ondertekenende LIO-overeenkomst is met een lessenrooster.
  - De student bezorgt de stageplaats (vakmentor) de volgende documenten en informatie: kort vademecum voor mentoren LIO, de evaluatieformulieren, naam en contactgegevens van zijn praktijkbegeleider en – coördinator in Odisee.
  - De student overhandigt de nodige documenten aan de vakmentor via mail en plaatst de praktijkbegeleider van Odisee in CC:
    - Kleine LIO- gids voor vakmentoren
    - LIO-overeenkomst
    - Feedbackformulier
    - Eindbeoordelingsdocument vakmentor
    - Naam en contactgegevens van de praktijkbegeleider en – coördinator in Odisee
- De student informeert bij een lesbezoek de vakmentor en de opleiding steeds vooraf over zijn voorbereiding onder de vorm van een lesontwerp. In het geval van een projectmatige aanpak kan het lesontwerp ook de vorm krijgen van een gedetailleerde projectplanning met individuele opvolging van leerlingen.
  - De student bezorgt zijn lesontwerp aan de vakmentor minstens een week vooraf, tenzij een andere timing wordt overeengekomen. De student overlegt met de vakmentor hoe hij hem/haar een digitale of papieren versie van de voorbereiding bezorgt. Er moet een lesontwerp beschikbaar zijn bij de eigenlijke les. In integratiepraktijk en leren in diversiteit kunnen een gedeelte van de lesontwerpen in beknopte vorm worden aangeleverd. Ze moeten echter altijd de essentie bevatten: (leerplan)doelen, werkvormen, timing en leermateriaal.
  - De student plaatst zijn lesontwerp op zijn portfolio minstens 3u voor de aanvang van de les waarbij een bezoek plaatsvindt. Hij bezorgt de praktijkbegeleider van Odisee een uitgeprint en volledig (bijlagen) exemplaar van zijn lesontwerp bij een bezoek.

- De student volgt de verplichtingen en verwachtingen zoals beschreven in het stagevadecum, te vinden op de stagewebsite. <https://stage.odisee.be/onderwijs/ego/>.
- De student toont een professionele beroepshouding door o.a. afspraken na te komen, verantwoordelijkheid op te nemen, respectvol te communiceren constructief samen te werken en open te staan voor feedback.
- De student brengt de praktijkbegeleider van Odisee tijdig op de hoogte als er wijzigingen plaatsvinden in de planning (bv. wegens ziekte van de vakmentor, een onverwachte schoolactiviteit, ...)
- De student informeert de vakmentor en de opleiding steeds vooraf over de voorbereiding onder de vorm van een lesontwerp. In het geval van een projectmatige aanpak kan het lesontwerp ook de vorm krijgen van een gedetailleerde projectplanning met individuele opvolging van leerlingen.
  - De student bezorgt het lesontwerp aan de vakmentor minstens een week vooraf, tenzij een andere timing wordt overeengekomen. De student overlegt met de vakmentor hoe men de mentor een digitale of papieren versie van de voorbereiding bezorgt. Er moet een lesvoorbereiding beschikbaar zijn bij de eigenlijke les. In integratiepraktijk en leren in diversiteit kunnen een gedeelte van de lesontwerpen in beknopte vorm worden aangeleverd. Ze moeten echter altijd de essentie bevatten: (leerplan)doelen, werkvormen, timing en leermateriaal.
  - De student plaatst het lesontwerp op het portfolio minstens 3u voor de aanvang van de stageles. Men bezorgt de stagebegeleiding van Odisee een uitgeprint en volledig (bijlagen) exemplaar van het lesontwerp bij een bezoek.

Algemene afspraken

- De student kijkt regelmatig de Odisee-mail na. Alleen het Odisee-adres wordt gebruikt om te communiceren met de stageschool en hogeschool.
- De student verzorgt zijn uiterlijk en kledij wanneer men voor de klas staat.
- De student drukt zich vlot en duidelijk uit in Standaardnederlands.
- De student heeft respect voor de schoolcultuur en het opvoedingsproject van de stageschool.
- De student gaat met de nodige discretie om met gegevens van leerlingen en houdt rekening met de privacywetgeving. De student gaat niet mee in roddels en is mild in reacties.
- De student zoekt in de leraarskamer en op school zo veel mogelijk contact met leraren van de school.
- De student is steeds tijdig op school; ten minste een kwartier voor de start van de eigenlijke les. Als de les niet na een pauze plaatsvindt, zorgt men ervoor dat men tijdig

bij het betreffend lokaal is. Men informeert zich vooraf waar het lokaal zich bevindt of waar men verwacht wordt.

- De student draagt zorg voor didactisch materiaal.

3 Verwachtingen naar de vakmentor/school

- De startende student begeleiden op school heeft meerdere facetten.
  - Een aantal rollen passen binnen de aanvangsbegeleiding en worden wellicht opgenomen door meerdere personen zoals bijvoorbeeld de rol van de gastheer (de weg wijzen, introduceren, deuren openen), raadgever (ondersteunen, adviseren, strategieën bieden) en rolmodel (juiste gedrag voordoen, juiste houding en waarde tonen).
  - Bij een student die tegelijkertijd met de start in het onderwijs ook zijn lerarenopleiding volgt onder de vorm van een LIO-baan komen er ook andere facetten kijken. De rol van de vakmentor als leermeester (onderwijzen, uitdagen, feedback geven) en mede-evaluator. In dit vademecum richten we ons op deze aspecten.
- De vakmentor brengt de student tijdig op de hoogte als er wijzigingen plaatsvinden in de planning (bv. wegens ziekte van de vakmentor, een onverwachte schoolactiviteit, ...)
- De vakmentor begeleidt de student volgens de plaats van de stage in het traject en geeft de student informatie, feedback en groeikansen. De mate van ondersteuning en zelfstandigheid wordt afgestemd op de fase van het traject waarin de student zich bevindt.
- De vakmentor is geen aan- of bloedverwant tot en met de vierde graad. De vakmentor beschikt over een leraarsdiploma.
- De vakmentor geeft per bezoek feedback aan de student aan de hand van het feedbackformulier. Dit formulier kan telkens een nieuw formulier zijn of aangevuld worden per bezoek (logboek-principe). De student krijgt ook tussentijds een schriftelijke neerslag van de feedback.
- De vakmentor geeft aan het einde van de stageperiode een beoordeling aan de hand van het eindbeoordelingsdocument. De beoordeling is een samenvattende eindbeoordeling van de gehele stageperiode.
- We willen als hogeschool inzetten op een omgeving waar geen ruimte is voor grensoverschrijdend gedrag en waar dit – mocht het zich toch voordoen – ernstig genomen en aangepakt wordt. De stageplaats beschermt de student tegen (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie op de werkplek. De stageplaats heeft of treft maatregelen die gericht zijn op voorkoming en bestrijding hiervan.

4 Engagements van de hogeschool.

- De praktijkbegeleiders bezoeken de student eenmaal leren in mijn vak B en leren in diversiteit B en tweemaal in integratiepraktijk. De bezoeken zijn aangekondigd.

Als er 2 didactische opleidingsonderdelen worden opgenomen tijdens 1 semester kan het aantal bezoeken worden herleid naar 2 in plaats van 3.

- De praktijkbegeleider voert per semester minstens 1 gesprek met de vakmentor tijdens een lesbezoek of een gepland online gesprek. Tijdens de bezoeken is er kans tot gesprek over het verloop van de praktijk. Daarnaast kan er, al dan niet in overleg met de student, een bijkomend gesprek worden ingepland op vraag van de vakmentor of de praktijkbegeleider. Als de student een gesprek wenst aan te vragen met de mentor en praktijkbegeleider stelt hij dit verzoek via de praktijkbegeleider van Odisee.
- De student ontvangt steeds schriftelijke feedback in het portfolio naar aanleiding van de nabespreking van een stagebezoek.
- We hechten belang aan de evaluatie van de vakmentor.
- We staan steeds open voor een gesprek bij vragen of onduidelijkheden (contactgegevens van de stage- en opleidingscoördinatoren vindt u achteraan in dit vademecum).

5 Wat als het minder goed loopt?

5.1 Wat als een student afwezig is wegens ziekte/gewettigd afwezig is?

Wanneer een student ziek wordt of gewettigd afwezig is **op een dag waarop er lesbezoek gepland is van een mentor of praktijkbegeleider** en deze les niet kan geven, dan verwittigt hij onmiddellijk (telefonisch) de stageschool, de vakmentoren en via mail, de praktijkbegeleider. De melding van afwezigheid bij ziekte gebeurt bij voorkeur zo vroeg mogelijk (bij het begin van de eigenlijke lesdag). De student geeft een eerste inschatting mee hoelang de afwezigheid zal duren.

Deze info moet via mail worden doorgegeven en bevestigd; de dag voorafgaand de eigenlijke stageactiviteit om de betrokkenen te verwittigen, of de dag zelf om de telefonische mededeling te bevestigen.

Een (feedback)gesprek met een praktijkbegeleider of afspraak met een mentor wordt ook beschouwd als een verplichte activiteit.

De lesbezoeken en observaties moeten worden ingehaald om te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel. Over de mogelijke timing is er overleg met de praktijkbegeleider en de mentor. Een student die **langer dan 2 weken afwezig is wegens ziekte, meldt dit ook aan de opleiding.**

5.2 Kan een LIO-baan worden stopgezet?

Een LIO-overeenkomst wordt van rechtswege stopgezet als de arbeidsovereenkomst eindigt.

Een LIO-overeenkomst wordt van rechtswege stopgezet als de arbeidsovereenkomst eindigt. Wanneer een student een LIO-overeenkomst wenst stop te zetten, is het aangewezen dat hij/zij dit eerst bespreekt met zijn/haar praktijkbegeleiders van de hogeschool en de stageschool. Het

behelst immers een overeenkomst tussen de hogeschool, de opleiding en de student. Bij een stopzetting van één stageperiode wordt het gehele OPO als 'niet afgelegd' of NA beoordeeld.

De praktijk kan ook worden stopgezet op initiatief van de stageschool of de opleiding. Deze beslissing kan zich voordoen wanneer de student zich niet houdt aan vooropgestelde verwachtingen en algemene, contractuele of stageafspraken met de stageschool of hogeschool (zie hoger).

Hoe verloopt een stopzetting vanuit de (stage)school?

- De (stage)school probeert hier eerst over te communiceren met de student en contacteert de stagecoördinator of -begeleider van de opleiding.
- De opleiding neemt contact op met de mentoren. Indien mogelijk wordt er ook een overleg ingepland met de student.
- Bij een beslissing tot stopzetting communiceren we ook via mail of verslag.
- De student kan niet meer slagen voor het opleidingsonderdeel.

Hoe verloopt een stopzetting vanuit de hogeschool.

- De stagebegeleider gaat in overleg met de praktijkcoördinator, de stageschool en met de student.
- Bij een beslissing tot stopzetting communiceren we ook via mail of verslag. De student kan niet meer slagen voor het opleidingsonderdeel.

6 Evaluatie - Codesysteem

De praktijk (lesrealisatie en lesontwerp) wordt geëvalueerd aan de hand van een codesysteem.

Goed (G)	Goede beheersing en toepassing van de geziene leerstof in de praktijk met weinig of geen expliciete aandachtspunten.
Matig (M)	Voldoende beheersing van de geziene leerstof, maar de concrete toepassing in de praktijk gebeurt soms nog te moeizaam, te weinig spontaan en zelfstandig. Geen cruciale werkpunten, maar expliciete aandachtspunten. Een matige score over meerdere onderdelen betekent dat je de beoogde competenties onvoldoende beheerst.
Onvoldoende (O)	Heeft geen weet van de essentie van de leerstof en de toepassing ervan in de praktijk of weet en begrijpt waarover het gaat maar kan het nog niet of nog onvoldoende toepassen. Onvoldoende met cruciale expliciete werkpunten en aandachtspunten.

In het eindbeoordelingsdocument vind je de evaluatiecriteria van het opleidingsonderdeel. Hier leggen we de algemene principes uit.

- Elk element (ontwerpen- realiseren-evalueren, positief en verbindend leer- en leefklimaat, vakdidactisch expert, samenwerken/communiceren en professionele identiteit) wordt globaal beoordeeld met een deelcode. Deze deelcodes worden omgezet naar een CODE (zie van 4 codes naar 1).
- Hierbij nemen we volgende 3 elementen in de weging tot 1 code (lesontwerp, lesrealisatie praktijkbegeleider en lesrealisatie vakmentor. (Zie van 3 codes naar 1).
- Een eindpunt wordt dan bepaald op basis van de omzetting van 2 codes naar een eindpunt. Bij de toekenning van het eindpunt kunnen de beroepshoudingen en eventuele evaluaties op de andere onderdelen een corrigerende rol spelen. In sommige opleidingsonderdelen kan een andere weging worden toegepast.
- De opleiding draagt de eindverantwoordelijkheid m.b.t. de stage-evaluatie. De evaluatie van de praktijk is permanent. De stagementor reikt de nodige elementen aan voor de evaluatie, maar de praktijkbegeleider interpreteert deze rapportering van de mentor, formuleert conclusies bij de vooropgestelde leeruitkomsten en neemt deze mee in de evaluatie.

<u>Van 3 codes naar 1 code</u> GGG = G GGM = G GGO = M MMG = M GMO = M MMM = O OOG = O MMO = O OOM = O OOO = O	<u>Van 4 codes naar 1 code</u> GGGG = G GGGM = G GGGO = G GGMM = M GGMO = M GGOO = M GMMM = M MMMM = O GMMO = O GMOO = O MMMO = O MMOO = O GOOO = O MOOO = O OOOO = O
<u>Bepaling van het eindpunt</u> G + G > of = 14 G + M > of =10 en < 14 M + M = 9 G + O = 7 of 8 M + O = 5 of 6	

O + O < of = 4

7 Nuttige links en contactpersonen

Hier vindt u de link naar stagewebsite <https://stage.odisee.be/onderwijs/ego/>.

Deze website biedt op één plaats alle stage-informatie aan voor studenten, stagescholen en docenten. Je vindt er praktische informatie, documenten en sjablonen.

Stagecoördinator	
Campus Aalst	Steffi De Cock Steffi.decock3@odisee.be
Campus Brussel en educatief graduaat op afstand	Kirsten De Schryver Kirsten.deschryver@odisee.be
Opleidingshoofd	
	Hilde Van der Haegen Hilde.vanderhaegen2@odisee.be